

Nord-Trøndelag fylkeskommune

Fylkesrådet i Nord-Trøndelag

SAKSPROTOKOLL

Sak nr. 06/142

Høring - rapport fra arbeidsgruppe med forslag om endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen.

Behandlet/ Behandles av	Sted	Møtedato	Sak nr.
Fylkesrådet i Nord-Trøndelag	Fylkets Hus, Steinkjer	19.9.2006	06/142

Saksbeh: Ulf Jarl Hagen

Arkivsak: 06/00257

Arkivkode: 521

Fylkesrådets innstilling til vedtak:

1. Fylkesrådet i Nord-Trøndelag fylkeskommune (NTFK) slutter seg til lovarbeidsgruppens forslag til endring i opplæringslova med de unntak og de merknader som fremgår nedenfor.

Kapittel 2.2.1.

NTFK mener at fylkeskommunens oppfølging og veiledning av enkeltbedrifter i opplæringskontor bør skje i samarbeid med og gjennom det enkelte opplæringskontor.

Kapittel 4.4.2.

NTFK mener at plikten til å godkjenne lærebedrift ikke skal forstås slik at det også gjelder for godkjenning av opplæringskontor og opplæringsringer.

NTFK foreslår at driftstilskudd til opplæringskontor og opplæringsringer gjeninnføres.

2. NTFK foreslår følgende tillegg i teksten i § 4-4 etter første avsnitt:

”For fag med teorikrav ut over vidaregående trinn 1 og vidaregående trinn 2 må lærebedriften dekkje kostnadene for tilleggsopplæringa.”

Protokoll:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Fylkesrådets vurdering:

Det utsendte forslag til endringer i opplæringslova har en innretning som langt på vei er tilpasset dagens videregående opplæring. Med innføring av kunnskapsløftet legges det godt til rette for samarbeid skole/ arbeidsliv. Dialog og samarbeid mellom partene i arbeidslivet er avgjørende for å lykkes i dette arbeidet.

Yrkesopplæringsnemndas vil ha en viktig rolle i dette arbeidet, og derfor er det viktig at sammensetningen i yrkesopplæringsnemnda får en bredde som på best mulig måte kan ivareta oppgavene.

Endringene i opplæringslova forutsetter også at yrkesopplæringsnemnda sine medlemmer har god kjennskap til og kontakt med det lokale arbeidsliv og videregående opplæring i det fylke nemnda skal ha sitt virke. Nord-Trøndelag Fylkeskommune samarbeider nært med Sør-Trøndelag Fylkeskommune

innenfor videregående opplæring, og i tillegg er de to fylkene i mange sammenhenger å regne som ett arbeidsmarked. Det ses fordeler ved at enkelte av medlemmer i yrkesopplæringsnemnda har hele Trøndelag som arbeidsfelt, og Fylkesråden tilråder derfor å støtte Lovutvalgets forslag om at medlemmer i Yrkesopplæringsnemnda også kan være bosatt utenfor fylket.

Nord-Trøndelag Fylkeskommune har hatt en styring med etablering og godkjenning av opplæringskontor. Yrkesopplæringsnemnda har gitt føringer for dette arbeidet. Lovarbeidsgruppen sin presisering når det gjelder plikt til å godkjenne lærebedrifter kan bety at den politiske styringen med etablering av opplæringskontor i Nord-Trøndelag må opphøre (Se også sak nr. 98/1 behandlet av Den sentrale klagenemnda). Når det gjelder å stille andre krav enn det som fremkommer av loven, kan det bety at yrkesopplæringsnemndas retningslinjer om samarbeidet mellom opplæringskontor, opplæringsringer og fylkeskommunen må revideres.

I en del fag vil læreplanene for VG3 inneholde yrkesteori, som ikke kan dekkes inn i VG1 og VG2. Det er viktig at lovteksten klart uttrykker at kostnadene med å gi denne teoriopplæringa må dekkes av lærebedriftene.

Flertallet i Yrkesopplæringsnemnda støtter Lovutvalgets forslag fullt ut med bakgrunn i at dette er et kompromiss mellom partene sentralt, og at det vil være uheldig å endre på balansen i forslaget. Saksutredningen peker på at Lovutvalgets forslag rokker på noen sentrale prinsipper som ligger til grunn for styringen av fagopplæringa i Nord-Trøndelag.

Nord-Trøndelag fylkeskommune slutter seg til lovarbeidsgruppens forslag til endring i opplæringslova med de merknader som fremgår av fylkesrådets vurdering og innstilling til vedtak.

Steinkjer, 12. september 2006

Trude Marian Nøst
fylkesråd for utdanning, kultur og helse
(sign)

Saksutredning for fylkesrådet.

Trykte vedlegg:

1. [Brev av 15.05.2006 fra Kunnskapsdepartementet: ”Høring – rapport fra arbeidsgruppe med forslag om endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen”](#)
2. [Rapport av 25.04.2006. Forslag til endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen.](#)
3. [Saksprotokoll: Yrkesopplæringsnemnda Sak nr. 06/19 – ”Høring – rapport fra arbeidsgruppe med forslag om endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen.”](#)

Utrykte vedlegg:

1. Opplæringslova.

2. Arbeidsmiljølova.
3. YON sak 12/2006. Høring "Kompetanse 2010".
4. YON sak 10/2004. Retningslinjer for godkjenning av opplæringskontor/-ringer.
5. Den sentrale klagenemnda Sak nr. 98/1. Klage fra Inderøy kommune på avslag på søknad om godkjenning av opplæringsring.
6. Partnerskapsavtale mellom Opplæringskontorene i Nord-Trøndelag og fylkesutdanningssjefen i NTFK.
7. Yrkesopplæringsnemnda Sak nr. 06/19 – "Høring – rapport fra arbeidsgruppe med forslag om endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen."

Saksutredning:

Likelydende saksutredning ble behandlet av Yrkesopplæringsnemnda i møte den 05.09.06.

Yrkesopplæringsnemnda fattet følgende vedtak:

"Yrkesopplæringsnemnda slutter seg til lovarbeidsgruppens forslag til endring i opplæringslova, og administrasjonens innstilling til vedtak blir ikke vedtatt."

Innledning

Utdannings- og forskningsdepartementet etablerte tidlig i 2005 en arbeidsgruppe som skulle foreslå endringer i opplæringslovens bestemmelser om fag- og yrkesopplæringen. Arbeidsgruppens mandat var å gjennomgå opplæringslovens kapittel 4 og 12 om fagopplæring i bedrift, og foreslå en forenkling av bestemmelsene og en tilpasning til behovene i dag. Arbeidsgruppen skulle særlig vurdere hvilke oppgaver partene i arbeidslivet skal ha i det offentlige opplæringssystemet regionalt, og hvordan partenes deltakelse skal organiseres. Arbeidsgruppen leverte sin rapport til departementet 29. mars 2006. Rapporten er sendt ut på høring med svarfrist til kunnskapsdepartementet fredag 15. september 2006.

Videregående skoler og opplæringskontor i Nord-Trøndelag er invitert til å komme med innspill i forbindelse med høringen med frist 15. august 2006.

- Kunnskapsløftet går langt i å legge til rette for samarbeid skole/arbeidsliv. For å få til en best mulig fag- og yrkesopplæring må det 4-årige løpet (opplæring i skole og bedrift) sees i sammenheng. Dialog og samarbeid mellom partene i arbeidslivet er avgjørende for å lykkes i dette arbeidet.

Nord-Trøndelag fylkeskommune (NTFK) er enig i at yrkesopplæringsnemnda skal ha en sentral rolle i dette arbeidet.

Derfor er det viktig å ha en bred representasjon i det regionale samarbeidsorganet for fag- og yrkesopplæring (yrkesopplæringsnemnda). Gjennom bred representasjon gis partene mulighet til å påvirke utviklingen og man vil få engasjement, eierskap og forpliktelse fra de samarbeidende parter. De endringene som foreslås i opplæringslova, gir fylkeskommunen bedre mulighet til en helhetlig organisering av arbeidet for å løse oppgavene med fag- og yrkesopplæring.

NTFK er enig i at administrative oppgaver som har med fag- og yrkesopplæringen legges til fylkeskommunen. Dette må også gjelde oppgaver som godkjenning av lærebedrifter og lærekontrakter og de faglige vurderinger som ligger til grunn for godkjenningen.

Kommentarer til de enkelte kapitler:

Kapittel 2. Fylkeskommunens ansvar i forhold til fag- og yrkesopplæringen.

2.2.1: Vedrørende kvalitetssystemer og tilsyn.

Fylkeskommunens "tilsyn" i forbindelse med fag- og yrkesopplæringen har gjennom årene utviklet seg til en opplysnings- og veilederfunksjon i forhold til lærebedrifter og opplæringskontor.

NTFK er enig i at opplæringslova endres tilsvarende og at dette ansvaret legges til fylkeskommunen.

Lovarbeidsgruppen foreslår også at fylkeskommunen skal følge opp og veilede alle lærebedrifter herunder den enkelte medlemsbedrift i opplæringskontor. Opplæringskontorene utfører et omfattende og godt arbeid i sine medlemsbedrifter, både med å kvalitetssikre og kvalitetsutvikle opplæringa. Opplæringskontorene driver også et utstrakt arbeid med veiledning og oppfølging av opplæringa av lærlinger i sine medlemsbedrifter.

NTFK mener at fylkeskommunens oppfølging og veiledning av enkeltbedrifter i opplæringskontor bør skje i samarbeid med og gjennom det enkelte opplæringskontor.

NTFK er enige i at lærebedriftene skal ha ansvar for opplæringa av lærlinger i egen virksomhet, herunder kvalitetsystem for opplæringa og rapportering om opplæringa og at dette uttrykkes klart i loven. Vi må samtidig være oppmerksom på at de fleste av lærebedriftene er små og mellomstore.

Bedriftene vil ofte ha begrensede ressurser til å utvikle kvalitetssystem og rapportere til fylkeskommunen om opplæringa. Utviklingen av kvalitetssystemene og rapporteringen om opplæringa til fylkeskommunen må sees i sammenheng med det oppfølgings og veiledningsarbeidet som skal utføres.

Kapittel 3. Områder for samarbeid mellom arbeidslivet og fylkeskommunen.

3.3.4.1: Nemndas oppgaver.

NTFK er ikke enig i at godkjenning av lærekontrakter og opplæringskontrakter skal ligge til yrkesopplæringsnemnda. NTFK mener at godkjenning av lærekontrakter og opplæringskontrakter og den faglige vurderingen og godkjenning av lærebedrifter skal ligge til fylkeskommunen.

Tilsvarende også når det gjelder å frata en lærebedrift godkjenningen.

I forbindelse med endring av opplæringslova bør man være konsekvent i å overføre administrative oppgaver til fylkeskommunen.

Praksis gjennom mange år, er at godkjenning av lærekontrakter og opplæringskontrakter, inkludert de faglige vurderinger som ligger til grunn for godkjenningen, utføres av administrasjonen. Tilsvarende gjelder også ved godkjenning av lærebedrifter. NTFK mener at den som godkjenner en lærebedrift også må ha fullmakt til å trekke tilbake godkjenningen. Yrkesopplæringsnemndas mulighet til å påvirke og gi føringer for arbeidet er ivaretatt i §12-4.

NTFK mener prøvenemndene skal oppnevnes av fylkeskommunen.

Oppnevning av prøvenemnder er et arbeid som utføres av administrasjonen i et nært samarbeid med partene i arbeidslivet. I forbindelse med endring av opplæringslova bør loven endres slik at den samsvarer med vanlig praksis. Yrkesopplæringsnemndas mulighet til å påvirke og gi føringer for arbeidet er ivaretatt i §12-4.

3.3.4.2: Nærmere om organiseringen.

Om sammensetning

Med den nye rollen og de nye oppgavene yrkesopplæringsnemnda vil få, er det viktig at

sammensetningen i yrkesopplæringsnemnda får en bredde som på best mulig måte kan ivareta oppgavene. En stadig større del av lærefagene og læreplassene vil være i offentlig sektor. Særlig kommunesektoren blir en stadig større og viktigere aktør innen fag- og yrkesopplæringen, både som lærebedrift, skoleeier for grunnskole, en stor arbeidsgiver og arena for regionalt utviklingsarbeid. Sammensetningen i yrkesopplæringsnemnda bør gjenspeile disse endringene.

Om valgbarhet.

NTFK mener at det ikke skal innføres et særskilt unntak fra kommunelovens bestemmelser om valgbarhet.

Videreutviklingen av samarbeidet skole/arbeidsliv som Kunnskapsløftet legger opp til forutsetter lokale løsninger og tilpasninger. Endringene i opplæringslova forutsetter også at yrkesopplæringsnemnda sine medlemmer har god kjennskap til og kontakt med det lokale arbeidsliv og videregående opplæring i det fylke nemnda skal ha sitt virke. Slik det er i Nord-Trøndelag i dag, vil det trolig være uproblematisk å ha medlemmer fra f. eks. Sør-Trøndelag, men man kan risikere at det foreslås ett eller flere medlemmer som ikke har noe forhold til det lokale skole- og arbeidsliv. På denne bakgrunn mener NTFK at det ikke skal innføres et særskilt unntak fra kommunelovens bestemmelser om valgbarhet. Ved en eventuell regionreform (fra 2010) vil det uansett måtte gjøres endringer både i kommunelov og opplæringslov for å tilpasse den nye virkeligheten.

Kapittel 4. Lærebedriftene (inkl. opplæringskontorer og opplæringsringer).

4.4.2: Vedrørende godkjenning.

NTFK er enig i at opplæringslovens bestemmelser må være så dynamiske at den gir rom for den variasjon av lærebedrifter vi har i dag. Det er bra at kravene til lærebedriftene tydeliggjøres, men det må skje uten at det skapes unødig byråkrati. Når det gjelder oppfølging og veiledning av medlemsbedrifter i opplæringskontor må dette skje gjennom og i samarbeid med opplæringskontorene. Når det gjelder meldeplikt bør opplæringskontorene ivareta dette for sine medlemsbedrifter.

Lovarbeidsgruppen presiserer i sin vurdering at *”dersom en bedrift enten alene eller som del av et opplæringskontor eller en opplæringsring fyller lovens krav for å få godkjenning, skal bedriften få den godkjenningen den har krav på etter loven. Med andre ord kan en fylkeskommune ikke foreta en nytte- eller behovsvurdering, eller stille andre krav til bedriftene enn det som fremkommer av loven.”*

NTFK mener at plikten til å godkjenne lærebedrift ikke skal forstås slik at det også gjelder for godkjenning av opplæringskontor og opplæringsringer.

I Nord-Trøndelag har det, i motsetning til de fleste andre fylkene, vært en restriktiv linje når det gjelder etablering av opplæringskontor. I Nord-Trøndelag er det 11 opplæringskontor mens andre fylker kan ha 3 til 4 ganger flere. Yrkesopplæringsnemnda har med sine retningslinjer for godkjenning av opplæringskontor og opplæringsringer (senest i YON sak 10/2004) gitt føringer for dette arbeidet. Retningslinjene inneholder også forventninger om hva opplæringskontorene skal samarbeide med fylkeskommunen om. Siden innføringen av reform 94 har det utviklet seg slik at fylkeskommunen og opplæringskontorene samarbeider svært godt innenfor områder som gjelder kvalitetsutvikling og kvalitetssikring av fagopplæringa, dimensjonering av skoletilbud, samarbeid skole/bedrift. Det er inngått egen partnerskapsavtale mellom opplæringskontorene og fylkesutdanningssjefen som bekrefter og underbygger dette arbeidet. Flere av opplæringskontorene har i tillegg egne partnerskapsavtaler med videregående skoler.

Lovarbeidsgruppen sin presisering kan få stor betydning for samarbeidet med opplæringskontor i Nord-Trøndelag.

For det første når det gjelder plikt til å godkjenne lærebedrifter. Et opplæringskontor er også pr definisjon en lærebedrift. Det kan bety at den politiske styringen med etablering av opplæringskontor i Nord-Trøndelag må opphøre (Se også sak nr. 98/1 behandlet av Den sentrale klagenemnda).

Fylkeskommunen plikt til eventuelt å godkjenne alle søknader om etablering av opplæringskontor og opplæringsringer, kan på sikt føre til en oppsplitting av eksisterende opplæringskontor og etablering av flere mindre.

For det andre når det gjelder å stille andre krav enn det som fremkommer av loven. Det kan bety at yrkesopplæringsnemndas retningslinjer om samarbeidet mellom opplæringskontor, opplæringsringer og fylkeskommunen må revideres.

I tillegg må man ta med lovarbeidsgruppens forslag om presisering når det gjelder tilskudd:

”Lovarbeidsgruppen mener det er viktig at tilskuddet i sin helhet går til å finansiere bedriftenes utgifter med å ha lærlinger eller lære kandidater. Lovarbeidsgruppen foreslår derfor at det presiseres i loven at lærebedriftene får tilskudd til opplæringen av lærlinger og lære kandidater.” (Kapittel 4.2.5 andre avsnitt, side 40)

I sum kan dette medføre at driftsgrunnlaget for opplæringskontorene undergraves og at det gode samarbeidet som fylkeskommunen og opplæringskontorene har etablert gjennom lang praksis blir vanskeliggjort.

I denne forbindelse vil vi peke på utviklingen når det gjelder tilskudd. Tilskuddsordningen er betydelig forenklet de senere år, og en negativ konsekvens er bortfallet av driftstilskuddet til opplæringskontor.

Som tidligere nevnt er opplæringskontorene er en god samarbeidspartner for fylkeskommunen med en virksomhet som går utover det å forestå opplæring av den enkelte lærling/lære kandidat.

Opplæringskontorene samarbeider også mot grunnskoler og videregående skoler, herunder informasjon og yrkes/utdanningsveiledning, jf. partnerskapsavtalen mellom opplæringskontorene og fylkesutdannings sjefen. I forbindelse med innføringen av Kunnskapsløftet vil de få en enda sterkere rolle i prosjekt til fordypning. ***NTFK foreslår at driftstilskudd til opplæringskontor og opplæringsringer gjeninnføres.***

Noe av bakgrunnen for lovarbeidsgruppens vurderinger kan være at mange fylkeskommuner ikke har tilsvarende gode rutiner for samarbeid med opplæringskontor som vi har i Nord-Trøndelag.

-

-

-

Kapittel 6. Konsekvenser og overgangsbestemmelser.

6.1. Økonomiske og administrative konsekvenser.

Overføringen av nåværende arbeidsoppgaver fra yrkesopplæringsnemnda til fylkeskommunen vil ikke få spesiell betydning for administrasjonen. Dette er oppgaver som i de fleste tilfelle er delegert fra yrkesopplæringsnemnda og allerede utføres av administrasjonen.

Det nye forslaget om fylkeskommunens ansvar for oppfølging og veiledning av lærebedrifter kan medføre et merarbeid som forutsetter økt bemanning i administrasjonen. Dette vil spesielt gjelde dersom

fylkeskommunen skal utføre disse oppgavene i opplæringskontorenes medlemsbedrifter. På sikt vil det undergrave opplæringskontorenes eksistensgrunnlag og medføre ytterligere merarbeid og kostnader for fylkeskommunen.

Forslaget om at alle medlemsbedrifter i opplæringskontor skal vurderes særskilt som lærebedrift vil medføre et ekstraarbeid på fylkeskommunens administrasjon. Til nå har medlemsbedrifter i opplæringskontor ikke blitt vurdert særskilt som lærebedrift. Her er det et stort etterslep som det vil ta flere år å bli à jour med.

Kapittel 7: Lovforslag med merknader.

NTFK støtter i hovedsak lovutvalgets forslag til ny opplæringslov.

NTFK støtter ikke mindretallets alternative forslag til §§12-3 og 12-4.

NTFK har og forslag til endring i følgende paragrafer:

§ 4-3. Godkjenning av lærebedrift

§ 4-4. Rettane og pliktene til lærebedrifta m.m.

§ 12-3. Yrkesopplæringsnemnder og yrkesutval

§ 12-4. Oppgåvene til yrkesopplæringsnemnda

Ny § 4-8. Oppgåvene til fylkeskommunen knytte til fag- og yrkesopplæringa

NTFK sitt forslag til endring i lovtekst er uthevet og understreket.

§ 4-3. Godkjenning av lærebedrift

Bedrifter som tek på seg opplæring av ein eller fleire lærlingar eller lære kandidatane, må vere godkjende av *fylkeskommunen*. Som lærebedrift kan godkjennast *private og offentlege verksemdar* og organ for samarbeid mellom bedrifter som i fellesskap tek på seg opplæringsansvar (opplæringskontor eller opplæringsring).

For at eit opplæringskontor eller ein opplæringsring skal bli godkjend, må dei enkelte bedriftene som inngår i kontoret eller ringa godkjennast av fylkeskommunen. Der samansetjinga av opplæringskontoret eller opplæringsringen endrar seg, skal kontoret eller ringen melde ifrå til fylkeskommunen, som skal føreta ein ny vurdering av godkjenninga.

Ei lærebedrift må kunne gi ei opplæring som tilfredsstillar krava i forskrifter etter § 3-4 om innhaldet i opplæringa. *Der lærebedrifta er eit opplæringskontor eller ein opplæringsring skal dei samarbeidande bedriftene dokumentere at dei samla tilfredsstillar krava i forskrifter etter § 3-4 om innhaldet i opplæringa. Opplæringskontoret må ha forskrifter som fastset tilhøvet mellom kontoret og medlemsbedriftene. Opplæringsringen må ha forskrifter som fastset tilhøvet mellom dei samarbeidande bedriftene. Forskriftene skal fastsetje kva den enkelte bedrifta skal gje av opplæring og delinga av tilskottet mellom bedriftene. Ei lærebedrift skal ha ein eller fleire fagleg kvalifiserte personar som har ansvaret for opplæringa og skal sjå til at opplæringslova med forskrifter blir oppfylt (fagleg leiar). Kvar enkelt bedrift skal ha ein eller fleire instruktørar som står føre opplæringa av lærlingane og lære kandidatane.*

Departementet kan gi nærmare forskrifter om vilkår for godkjenning av lærebedrifter.

Merknad

NTFK mener det i forbindelse med revisjon av opplæringsloven må være konsekvens når det gjelder å overføre alle administrative oppgaver fra yrkesopplæringsnemnda til fylkeskommunen. Praksis gjennom mange år er at administrasjonen har foretatt både den faglige vurderingen og godkjenning av

lærebedrifter. Ved behov brukes yrkesutvalg som faglige rådgivere. Denne praksisen bør komme til uttrykk i ny lov. Kriteriene for godkjenning er fastsatt i loven. Yrkesopplæringsnemnda kan gi retningslinjer og føringer for arbeidet, jf §12-4.

§ 4-4. Rettane og pliktene til lærebedrifta m.m.

Lærebedrifta pliktar å leggje til rette produksjonen og opplæringa slik at lærlingen og lærekandidaten kan nå måla i den fastsette læreplanen. Dersom lærekandidaten har krav på spesialundervisning etter kapittel 5, skal det utarbeidast individuell opplæringsplan, jf. § 5-5 første leddet. Lærebedrifta skal utvikle intern plan for opplæringa for å sikre at lærlingen eller lærekandidaten får opplæring som tilfredsstillar krava i læreplanen, eventuelt den individuelle opplæringsplanen for lærekandidaten. I tilfelle der delar av opplæringa skal givast av andre enn lærebedrifta, skal lærebedrifta legje til rette for dette.

For fag med teorigrav ut over vidaregåande trinn 1 og vidaregåande trinn 2 må lærebedriften dekkje kostnadene for tilleggsopplæringa.

Lærebedrifta skal skape eit godt arbeids- og læremiljø. Arbeids- og opplæringstida til lærlingen og lærekandidaten skal til saman ikkje vere lengre enn den arbeidstida som gjeld for andre arbeidstakarar i faget.

Lærebedrifta melder lærlingen til den fagprøva eller sveineprøva som blir halden nærmast den tida da læretida er ute. Lærekandidaten skal ved slutten av kontraktstida få høve til å gå opp til ei kompetanseprøve som viser det nivået opplæringa har ført fram til. Lærebedrifta stiller nødvendig arbeidsplass, materiale, reiskapar og assistenthjelp til rådvelde under prøva. Lærebedrifta får eigedomsretten til produktet. Dersom fagprøva, sveineprøva eller kompetanseprøva blir teken på ein skole og skolen dekkjer materialutgiftene, får skolen eigedomsretten til produktet av prøva.

Dersom lærebedrifta stansar eller utviklar seg på ein slik måte at ho ikkje lenger finn det mogleg å gi lærlingen eller lærekandidaten tilfredsstillande opplæring, skal ho melde frå til fylkeskommunen. Lærebedrifter får tilskott til opplæringa frå fylkeskommunen etter forskrifter gitt av departementet.

Merknad

NTFK mener at bestemmelsen i nåværende lov om at lærebedriften må dekke kostnadene med teoriopplæring utover vg1 og vg2 må videreføres. Viktig at dette fremgår klart av ny lov.

§ 12-3. Yrkesopplæringsnemnder og yrkesutval

Fylkeskommunen nemner opp yrkesopplæringsnemnd med oppgåver etter §§ 4-3, 12-3 og 12-4. Nemnda skal ha medlemmer med personlege varamedlemmer som til saman skal ha brei innsikt i heile fag- og yrkesopplæringa, og i nærings- og sysselsetjingsspørsmål. Det skal i alle høve nemnast opp medlemmer frå partane i arbeidslivet etter forslag frå arbeidstakarorganisasjonane og etter forslag frå arbeidsgivarorganisasjonane. Partane i arbeidslivet skal ha fleirtal i nemnda. Dessutan skal det nemnast opp minst ein representant for elevar-, lærlingar- eller lærekandidatar etter forslag frå organisasjonar eller organ som representerer desse.

Nemnda vel sjølv leiar og nestleiar for nemnda. Funksjonstida til nemnda er den same som for fylkestinget. Representantane for elevane, lærlingane, og lærekandidatane blir oppnemnde for to år om gongen.

Fylkeskommunen skal førebu dei sakene nemnda skal behandle.

Departementet kan gi nærmare forskrifter om arbeidet i nemnda.

Nemnda skal nemne opp eit rådgivande yrkesutval for kvart av faga eller fagområda, eller nytte

prøvenemnda som yrkesutval. Departementet kan gi forskrifter om samansetjinga av og verksemda til yrkesutvala.

Merknad

NTFK støtter flertallets forslag med følgende merknader:

NTFK er enig i at det er viktig med en bred representasjon i y-nemnda og at nemnda må ha brei innsikt i heile fag- og yrkesopplæringa. Det nye lovforslaget gir fylkeskommunene gode muligheter til å oppnevne en yrkesopplæringsnemnd som ivaretar behovet for kompetanse og hensynet til representasjon, for å løse de oppgavene som nemnda blir pålagt.

NTFK mener at det, spesielt på grunn av endring i Y-nemndas oppgaver og rolle, er svært viktig at representantene har god kjennskap til og god kontakt med lokalt arbeidsliv og videregående opplæring.

NTFK mener derfor at siste setning i lovforslaget må utgå. Det vil si at kommunelovens §14 nr. 1a også skal gjelde for oppnevning av medlemmer til yrkesopplæringsnemnda.

§ 12-4. Oppgåvene til yrkesopplæringsnemnda

Nemnda skal fremme arbeidslivets behov og synspunkt i høve til fylkeskommunane.

*Yrkesopplæringsnemnda skal i form av vedtak uttale seg i saker som fylkeskommunen etter § 4-8 er pliktig til å leggje fram for nemnda. **Dette gjeld mellom anna saker om fylkeskommunens kvalitetssystem for fag- og yrkesopplæringa.***

Yrkesopplæringsnemnda skal arbeide for at kvaliteten innanfor heile fag- og yrkesopplæringa blir betre. Yrkesopplæringsnemnda skal særleg:

- *fremme forslag til organisering, arbeidsmåtar og strategiar for å utvikle kvaliteten innanfor fag- og yrkesopplæringa.*
- *vurdere og gi uttale om rutine i fylkeskommunen for å sikre kvaliteten innanfor fag- og yrkesopplæringa.*
- *vurdere kva rolle partane i arbeidslivet skal ha i forhold til kvalitetssikringa og kvalitetsutviklinga i fag- og yrkesopplæringa.*
- *vurdere korleis samhandling mellom skolar og lærebedrifter kan betrast.*
- *og vurdere korleis kompetanseutvikling kan sikrast.*

Yrkesopplæringsnemnda skal arbeide for ei best mogleg dimensjonering og gi fylkeskommunen råd om tiltak i samband med den årlege fastsetjinga av tilbod innanfor dimensjonering i den vidaregåande opplæringa.

Yrkesopplæringsnemnda skal arbeide for at rådgivinga om fag- og yrkesopplæring blir best mogleg, og foreslå tiltak der ho ser det nødvendig.

Yrkesopplæringsnemnda skal gi råd om korleis utviklinga av fag- og yrkesopplæringa og samhandling mellom skolar og bedrifter kan gi bidrag til regional utvikling, mellom anna utvikling av nye verksemder og arbeidsplassar.

Yrkesopplæringsnemnda kan gi fylkeskommunen fullmakt til å utføre andre oppgåver som etter lov eller forskrift er lagde til y-nemnda.

Merknad

NTFK mener at Yrkesopplæringsnemndas ansvar for og mulighet til å påvirke og gi føringer for arbeidet som fylkeskommunen skal gjøre innenfor videregående opplæring, fag- og yrkesopplæring og samarbeid skole og arbeidsliv, blir godt ivaretatt med denne lovteksten.

Når det gjelder siste setning i første avsnitt foreslår NTFK at denne endres til: Dette gjeld mellom anna saker om fylkeskommunens kvalitetssystem for fag- og yrkesopplæringa.

og at § 12-4 siste setning endres til: Yrkesopplæringsnemnda kan gi fylkeskommunen fullmakt til å utføre andre oppgaver som etter lov eller forskrift er lagde til y-nemnda.

Jf. våre kommentarer til kapittel 3 og § 4-3.

Ny § 4-8. Oppgåvene til fylkeskommunen knytte til fag- og yrkesopplæringa

Fylkeskommunen har òg oppgåver etter §§ 4-3, 4-5 og 4-6 knytte til fag- og yrkesopplæringa.

*Fylkeskommunen skal i samband med godkjenning av lærebedrifter rettleie og følgje opp bedriftene i tillegg til å kontrollere at bedrifta fyller krava for å få godkjenning. Fylkeskommunen skal leggje fram for yrkesopplæringsnemnda saker som har betydning for fag- og yrkesopplæringa før fylkeskommunen gjer vedtak i saken. **Saker om kvalitetssystemet for fag- og yrkesopplæringa skal alltid leggjast fram for nemnda.***

Fylkeskommunen skal leggje vekt på yrkesopplæringsnemndas vedtak og uttalar når han avgjer saker som gjeld fag- og yrkesopplæringa.

Fylkeskommunen skriv ut fagbrev, sveinebrev og dokumentasjon for kompetanse for lærekandidatar på grunnlag av greidd prøve.

Fylkeskommunen godkjenner praksis for kandidatar som melder seg til fagprøve eller sveineprøve utan læretid, jf. §3-5.

Fylkeskommunen nemner opp ei eller om nødvendig fleire prøvenemnder for dei faga det er prøve kandidat i. *Fylkeskommunen kan eventuelt nemne opp prøvenemnder i samarbeid med andre fylkeskommunar.*

Merknad

NTFK støtter flertallets forslag med følgende merknader:

NTFK mener at Yrkesopplæringsnemndas mulighet til å påvirke og gi føringer for arbeidet blir ivarettatt med det som fremgår av tredje, fjerde og femte setning i §4-8 og med §12-4.

NTFK foreslår derfor at fjerde setning endres til: Saker om kvalitetssystemet for fag- og yrkesopplæringa skal alltid leggjast fram for nemnda.

og stryke siste setningen i andre avsnitt: *Fylkeskommunen skal leggje avgjerande vekt på yrkesopplæringsnemndas faglege vurdering av ei bedrift ved godkjenning av lærebedrift eller tap av godkjenning.*

Jf. også våre kommentarer til kapittel 3 og § 4-3.

NTFK foreslår at første setning i siste avsnitt endres til: Fylkeskommunen nemner opp ei eller om nødvendig fleire prøvenemnder for dei faga det er prøve kandidat i. Jf våre kommentarer til kapittel 3.